



## СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Захист плодових і овочевих рослин від шкідливих організмів»

Ступінь вищої освіти - **Бакалавр**  
Спеціальність **203 Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство**  
Освітня програма **«Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство»**  
Рік навчання **3, семестр 5**  
Форма навчання **денна, заочна**  
Кількість кредитів ЄКТС **4,0**  
Мова викладання **українська**

<b>Лектор дисципліни</b>	Піковський Мирослав Йосипович, д.с.-г.н., доцент
<b>Контактна інформація лектора (e-mail)</b>	pikovskiy@nubip.edu.ua
<b>Сторінка дисципліни в eLearn</b>	<a href="https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2398">https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2398</a>

### ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Захист плодових і овочевих рослин від шкідливих організмів», модуль Фітопатологія – є вирішення як теоретичних завдань – усестороннє вивчення хворої рослини, причини, що викликають хворобу, тобто взаємозв'язок хворої рослини із збудником у конкретних умовах, природу стійкості тощо, так і практичних, направлених на зниження втрат урожаю, розробку прийомів та засобів, які попереджають виникнення і розвиток хвороб.

Завдання: вивчення симптомів хвороб рослин різної етіології, розповсюдження та шкідливості захворювання, морфологічних і біоекологічних особливостей збудників, прогнозу розвитку захворювань, імунітету рослин, інтегрованих систем захисту рослин від хвороб.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати*: симптоматику патологій рослин; поширення та шкідливість захворювань у різних ґрунтово-кліматичних зонах України; збудників хвороб, їх морфологію, біологію та екологію; методи прогнозу розвитку захворювань; імунітет рослин; методи захисту рослин; системи інтегрованого захисту овочевих, плодово-ягідних культур і винограду від хвороб. *вміти*: самостійно, за зовнішніми ознаками діагностувати хвороби рослин у польових і лабораторних умовах; за морфологічними ознаками – ідентифікувати найбільш поширені патогени. Проводити аналіз фітопатологічного стану посівів і насаджень в умовах відкритого та захищеного ґрунту, самостійно приймати оптимальні рішення щодо проведення захисних заходів, які забезпечують отримання високих, стабільних і екологічно безпечних врожаїв овочевих, плодово-ягідних культур і винограду.

#### **Набуті компетентності:**

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати фахові спеціалізовані складні задачі та практичні проблеми професійної діяльності у садівництві і виноградарстві або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК 1. Здатність використовувати базові знання зі спеціалізованих підрозділів аграрної науки (плодівництво, овочівництво, виноградарство, ягідництво, грибівництво, рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, ґрунтознавство, механізація, захист рослин);

СК 7. Здатність науково обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин з урахуванням їхніх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.

програмні результати навчання (ПР):

ПР 9. Володіти методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності плодоовочевих агроценозів із збереженням природного різноманіття;

ПР 17. Володіти знаннями і навичками, необхідними для вирішення виробничих завдань, пов'язаних з професійною діяльністю

### СТРУКТУРА ДИЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ лабораторні/ самостійні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
<b>Модуль 1. Загальна фітопатологія. хвороби овочевих культур</b>				
<b>Тема 1.</b> Класифікація патологій рослин, характеристика збудників, прогноз розвитку хвороб, фітоімунологія, методи захисту рослин	2/-/10	Знати: мету та задачі навчальної дисципліни Фітопатологія; збудників хвороб різної природи; фітоімунітет; прогноз розвитку інфекційних хвороб рослин. Вміти візуально діагностувати	Наявність виконаних лабораторних робіт в робочому зошиті та надсилання їх електронного файлу через систему Elearn для перевірки. Виконання самостійних робіт та їх оцінка в Elearn. Усні відповіді на запитання до лабораторних і самостійних робіт. Написання змістовного модуля 1 у ЕНК через систему Elearn.	15
<b>Тема 2.</b> Хвороби пасльонових і капустяних овочевих культур. Заходи обмеження їх розвитку	3/4/10	хвороби овочевих зернових, зернобобових культур, буряків столових і картоплі. Аналізувати фактори, що впливають на ураження рослин.		10
<b>Тема 3.</b> Хвороби цибулі, селерових і гарбузових овочевих культур. Заходи обмеження їх розвитку	3/3/10	Розрізняти основних збудників за морфологічними ознаками. Застосовувати різні методи для захисту рослин від хвороб. Знати системи		10

		інтегрованого захисту культур від хвороб.		
<b>Тема 4.</b> Хвороби плодових зерняткових культур. Заходи обмеження їх розвитку	2/2/10	Знати видовий склад збудників та хвороб капустияних, цибулевих, селерових, гарбузових і пасльонових овочевих культур. Вміти визначати хвороби за сукупністю симптомів. Аналізувати вплив екологічних факторів на розвиток захворювань. Застосовувати знання біоекології патогенів і методів захисту рослин для побудови інтегрованих систем контролю хвороб різних культур.	Наявність виконаних лабораторних робіт в робочому зошиті та надсилання їх електронного файлу через систему Elearn для перевірки. Виконання самостійних робіт та їх оцінка в Elearn. Усні відповіді на запитання до лабораторних і самостійних робіт. Написання змістовного модуля 2 у ЕНК через систему Elearn.	12
<b>Тема 5.</b> Хвороби плодових кісточкових плодових культур. Заходи обмеження їх розвитку	2/2/10			12
<b>Тема 6.</b> Хвороби ягідних культур і винограду. Заходи обмеження їх розвитку	3/4/10			11
Всього за модуль				35
<b>Всього за семестр</b>				<b>70</b>
<b>Екзамен</b>				<b>30</b>
<b>Всього за курс</b>				<b>100</b>

### ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<b>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</b>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<b>Політика щодо академічної доброчесності:</b>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Самостійні роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
<b>Політика щодо відвідування:</b>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

### ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

<b>Рейтинг студента, бали</b>	<b>Оцінка національна за результати складання екзаменів і заліків</b>	
	<b>екзаменів</b>	<b>заліків</b>

90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

### РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

– основна література

1. Марков І.Л. Сільськогосподарська фітопатологія: підручник / І.Л. Марков, О.В. Башта, Д.Т. Гентош, О.П. Дерменко, М.Й. Піковський; за ред. І.Л. Маркова. Київ: Інтерсервіс, 2017. 573 с.

2. Марков І.Л. та ін. Фітопатологія: підручник; за ред. І. Л. Маркова. Київ: Фенікс, 2015. 492 с.

3. Перелік пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні / [упорядкув. В.У. Ящук]. Київ: Юніверст Медіа, 2022. 1020 с.

4. Яновський Ю.П. Інтегрований захист плодових культур : навч. посіб. / Ю. П. Яновський, І. С. Кравець, І. В. Крикунов, І. І. Мостов'як, С. М. Мостов'як; ред.: Ю. П. Яновський. Київ: Фенікс, 2015. 646 с.

– допоміжна література

1. Марютін Ф. М. Фітопатологія: навчальний посібник / за ред. Ф. М. Марютіна. Харків: Еспада, 2008. 552 с.

2. Федоренко В. П. Стратегія і тактика захисту рослин : монографія. Т. 2. Тактика / В. П. Федоренко, І. Л. Марков, Є. Ю. Мордерер; ред.: В. П. Федоренко. Київ, 2015. 784 с.

- інформаційні ресурси

1. Журнал: Карантин і захист рослин – режим доступу: [http://archive.nbuv.gov.ua/Portal/chem\\_biol/Kizr/](http://archive.nbuv.gov.ua/Portal/chem_biol/Kizr/)

2. Наукова бібліотека Національного університету біоресурсів і природокористування України. – режим доступу: <https://nubip.edu.ua/structure/library>

3. Навчально-інформаційний портал Національного університету біоресурсів і природокористування України. – режим доступу: <https://elearn.nubip.edu.ua/?redirect=0>